

A mozgó halálfej

(Szilveszteri történet)

Írta: Herrmann Antal.

A világháboruban elejétől végig résztvettem. Fegyvertelenül. De több fáradsággal, viszontagsággal és veszély közt, mint a frontmögötti élelmezési hősök. Előbb a belügyminisztérium és a hadseregparancsnokság ajánlásával azt tanulmányoztam, hogy a háború milyen hatással volt nemzetiségeink lelkiületére. Bejártam a végeket, a tót, lengyel, rutén, oláh, szerb, német határszéleket. Háltam Uzsokon, Duklán, Mezőlaborcon, Homonnán, jártam a csiki szorosokat. Ott voltam Predeal ostrománál. Napokat töltöttem a dunaparti lövészárkokban. Brassóba 1916 október közepén érkeztem, A város visszafoglalásakor egy gránát becsapott családi házukba, szétmárcangolta anyámat és hugomat, feldulta az épületet és az ingó értékeket. A maradékot aztán oláh martalócok rabolták el. Brassóban Mackensen vezérkarától kapott nagyon diszkrét megbízásból bejártam Romániát, Szerbiát. Ez alkalommal csak egy kalendárium-szerű felvidéki kalandomat mondok el.

1915 karácsonyát Ungváron töltöttem. Azután a félig romban levő uzsoki vasúti állomásról, ahol a parancsnok, a kassai segédtanfelügyelő vendége voltam, bementem Galiciába. Azt hallottam, hogy egy közeli régi kastélyban egy vitéz hallgatóm, huszárfőhadnagy van egy szakasszal beszállásolva.

Szilveszter napján érkeztem oda. Elhanyagolt parkban ódon kuria állott. Tulajdonosa, egy külön öreg lengyel orvos, azelőtt egy héttel halt volt meg. Spirítusza hirtelen volt. Szellemeket idézett. Vezető szelleme a XVI. században élt Twardowsky, a lengyel Faust volt. Mikor az ördög a levegőn át vitte, imádkozni kezdett. Azóta ég és föld között lebeg itéletnapig.

A főhadnagy nem félt a szellemektől, mert nem hitt bennük. Én még kevésbé féltém tőlük, mert bizalmas ismeretségben voltam velük. Néplélektani tanulmányaim keretében régóta behatóan foglalkoztam okkultizmussal, a rejtelmes lelki erőkkel és tüneményekkel, szigorú, tudományos kritikával.

Bőséges vacsora és sűrű, nekem szokatlan kvaterkázás után még éjfél előtt nyugodni tértünk.

Én az ebédlőből a hálószobába nyitottam, a főhadnagy egy előszobán át a volt tulajdonos dolgozó és rendező szobájába ment. Ami azután történt, azt a főhadnagy beszélte el.

Gyertyát sem gyújtva, felöltözve ledőlt egy kényelmes, ódon diványra. A kardját maga mellé tette egy székre. Elszenderült. Arra ébredt fel, hogy egy nagy, fali óra lélelmesen hühögő hangon éjfélt ütött. Félig befüggönyözött ablakon bestitött a hold. Az ágyfeje irányában egy ódon könyvszekrény tetején egy nagy bagoly kigyót tartott karmai közt. Az ablak előtt leterített asztalon emberi koponya volt, szemüregi kisértetiesen villogtak. A főhadnagy izgatott figyelemmel nézte a tüneményt. A koponya egyszerre csak megmozdult és az ágy felé tartott. A főhadnagy felugrott, felkapta kardját és egész erővel a koponyára sújtott.

Ami most következett, az még rémesebb volt. A koponya éleset sivitott és vér szivárgott ki belőle.

Ez már egy huszárfőhadnagynak is sok volt. Bejött hozzám és megdöbbenve referált.

„Tanár ur, úgy látszik, mégis vannak szellemek!”

„Vannak, vannak, de azok nem véreznek” — nyugtattam meg a szkeptikust.

„Gyerünk, leplezzük le az álszellemet.”

Hát a dologban nem volt semmi természetfölötti. A koponya szemüregében a külön orvos foszlort helyezett el, ami csak sötétben villog. Egy éhes patkány felmászott az asztalra és belebújt a nem régi koponyába, ahol valami ebetöt szimatolt s ott mázskálni kezdett. A kard széthasította a koponyát és megvágta a patkányt. Ez sivitott és vérezett.

Némi tanulság van ezen történetben. Nem minden jelenség természetfölötti, ami kétségtelenül annak látszik. De minden felfoghatatlan tüneményt sem lehet foszlorttal és patkánnyal megmagyarázni.